

## FINLAND och SVERIGE.

*I anknötning till att Finlands utrikesminister Hacksell kommer på besök till Sverige, har från flera håll i vår läsekrets påmint om en genom händelserna högaktuell dikt av Zachris Topelius. Vi återge en av dessa skrivelser från en högt aktad insändare:*

Suomen valta — Finlands makt! Där om sjöng redan Ahlqvist-Oksanen, när han formade slagordet: "Ett språk — ett sinne!" Starkt känner våra dagars Finland denna makt, som bl. a. visar sig i ett mot Finlands svenskar hatfullt sinnelag. Gåvan att kunna glömma är en förunderlig Guds gåva, som ger oss möjlighet att se bort från det onda, hårda, obehagliga, som mött oss under jordevandringen, på samma gång som det goda, sköna, soliga i de gångna dagarna framstår i en förklarad dager. Blott den, som känner sig yverboret stark och "sig selv nok", blott den traditionslöse, som förgäter fädernas gärning och endast blickar framåt mot stundande segrar, blott han är och kan vara i saknad av denna gåva. Tacksamhet för religion, lag, ordnat samhällsskick och för delaktighet i västerlandets kultur är en känsla, som längesen svunnit ur finn-finnens sinnesförfattning. Han förnekar den, och det är så länge sedan han började förneka varje anledning till sådan tacksamhet, att på sin tid gamle Zachris Topelius, på kravet om att visa fram den skuldsedel, som åvilade Finlands folk, skrev sin manliga och vackra dikt: "Originala skuldsedeln", som här i huvudsak återges:

Skuldsedeln vill du se, originalet,  
det sekelgamla, som förbinder oss  
till tack mot Sverige? Varför ej? Här är det!  
Gå först ett steg i söder över viken  
till esten, till vår broder. Fråga honom  
vad lott han burit och vad nu han är!  
Gå sedan österut. Träd fram på vida,  
oöverskådliga, fruktbara slätter  
långt mot Ural, och fråga kumlen där  
om de förgångna folk, varthän de gått,  
hvi de ej leva, hvi på deras grifter  
med möda letar forskaren ett namn.  
Och om då smyger skygg vid flodens stränder  
en fattig tscheremiss, ostjak, mordvin  
i djurhud klädd, med vildens rädda blick,  
med hedendomens mörker i sitt hjärta  
och ingen mänsklig kunskap under pannan,  
så fråga även honom om hans lott!  
Han skall som esten svara på din fråga,  
att också han en gång var stark som du,  
och fri som du, och rik på svedjemarker  
och boskaphjordar och en framtids hopp.  
Men fråga icke mer — vänd skyndsamt åter  
från dessa stepper till ditt fria land,  
och jämför oss, dig själv och dina bröder,  
med dem där borta! Mät med oförvillad  
och rättvis blick, vad seklerna beskärt  
åt dem och oss: — vår frihets gamla grund,  
vår arvslott i Europas gamla bo,  
vår lag, vår sed, vårt vetande, vår tro:  
och om du då är blind, skall kyrkans mur  
och domarsalens bord och skolans bänk  
och bondens plog och hantverksmannens hyvel  
och hamnens skepp och dina städers torg  
och sist din egen stämman svara dig:  
Här är skuldsedeln! Här är allt ditt land,  
som vittnar om, vad du i arv har fått  
av västerlandet! Utan denna skuld,  
förmätne frägare, vad vore du?  
Du vore tschuden, som gått under jorden,  
du vor' ostjaken, irrande på heden,  
du vore esten, tyngd av seklers ok,  
och aldrig höjde du i folkets rådsal  
din fria röst till tacklöst, tanklöst hän — — —

Dikten, införd i "Ljung", tillkom 1872, som en annan insändare för några dagar sedan erinrade om i våra spalter, med anledning av en lantdagsmans begäran att få se den "originala förbindelsen" på Finlands tacksamhetsskuld till Sverige.



Nb1  
Topelius  
Kapsel  
Topelius

L. Topelius.

[Zacharis Topelius]

### Originala skuldsedeln.

Till en lantdagsman, som begärde se originala förbindelsen  
på Finlands tacksamhetsskuld till Sverige.

Skuldsedeln vill du se — originalet,  
det sekelgamla, som förbinder oss  
till tack mot Sverige? Varför ej? Här är det!

Gå först ett steg i söder över viken  
till esten, till vår broder. Fråga honom  
vad lott han burit och vad nu han är!  
Gå sedan österut. Träd fram på vida,  
oöverskådliga, fruktbara slätter

långt mot Ural, och fråga kumlen där  
om de förgångna folk, varthän de gått,  
vi de ej leva, vi på deras grifter  
med möda letar forskaren ett namn.  
Och om då smyger skygg vid flodens stränder  
en fattig tscheremiss, ostjak, mordvin.  
i djurhud klädd, med vildens rädsla blick,  
med hedendomens mörker i sitt hjärta  
och ingen mänsklig kunskap under pannan,  
så fråga även honom om hans lott!  
Han skall, som esten, svara på din fråga,  
att också han en gång var stark, som du,  
och fri, som du, och rik på svedjemarker  
och boskaphjordar och en framtids hopp.  
Men fråga icke mer — vänd skyndsamt åter  
från dessa stepper till ditt fria land,  
och jämför oss, dig själv och dina bröder,  
med dem där borta! Mät med oförvillad  
och rättvis blick vad seklerna beskärt  
åt dem och oss — vår frihets gamla grund,  
vår arvslott i Europas rika bo,  
vår lag, vår sed, vårt vetande, vår tro;  
och om du då är blind, skall kyrkans mur  
och domarsalens bord och skolans bänk  
och bondens plog och hantverksmannens hyvel  
och hamnens skepp och dina städers torg  
och sist din egen stämman svara dig:  
här är skuldsedeln! Här är allt ditt land,  
som vittnar om, vad du i arv har fått  
av västerlandet! Utan denna skuld,  
förmätne frågare, vad vore du?  
Du vore tschuden, som gått under jorden,

DOMORAS SACRA ZOMJIN



\* JOH. LINDBLÖM \*



du vor' ostjaken, irrande på heden,  
du vore esten, tyngd av seklers ok,  
och aldrig höjde du i folkets rådsal  
din fria röst till tacklöst, tanklöst hån.

Så skulle de dig svara. Om du säger:  
vi bördat skulden av med blod, med aska,  
med hjältebragder och med store män;  
och om du säger: det är vi som sådde  
vårt korn i askan; det är vi som byggde  
vårt hus ur gruset; det är vi som buro  
i oförskyllda fejder härjarns hugg  
och bärgade ur seklers natt och sorger  
vår nutids frihet, ljus och själfbestånd;  
då svarar hävden: detta allt är sant;  
riv sönder skuldebrevet — med ett villkor!  
Jag löser dig från alla forna band,  
när stälken växer utan rot, när axet  
ej mera prisar säningsmannens möda,  
när det förgångna ej är nutids grund,  
när minnet ej är hoppets barndomsvagga,  
när vandrarn trampar på sin trogna stav,  
när vuxen man förnekar ynglingsår,  
när folken uppstå utan ljus och värme,  
som svampar i en dimmig natt ur jorden,  
och när historien, trött att allt försona  
belönar otack med en ärekrona.

Gå, handla som dig lyster, du är fri.  
Slit sönder sedeln. Ingen annan domstol,  
än gärningarnas frukt, skall döma dig.  
Var man för dig, det är din fulla rätt;

men tro ej mer din stridskamrat i nöden;  
han skall förråda dig. Tag dig till vara  
för detta barn, som du har älskat, vårdat  
och fostrat upp; det skall förneka dig.  
Var ädel känsla i ett mänskobröst  
är själviskhet; hon ljuger, ljuger blott  
och tänker blott på sig . . . Gå, frågare,  
är du nu nöjd? Är nu din räkning kvitt?  
Farväl! Nog stå vi utan den valutan,  
och gamla Sverige lever oss förutan.  
(1872)

## Draktänder.

Nu är det vår. Gå, säningsman till fälten,  
så ädla frön! Det är en bördig jord.  
Så korn! Så ljus! Så framtids rika hopp,  
men så ej blåst, att du ej skördar storm!

I män av Finlands folk med skilda språk,  
vi sän I drakens tänder ut i jorden  
och minnens ej, att därav växa upp  
beväpnade, som skola sönderhugga  
varandra och ett sargat fosterland?  
Vi sliten I den ärorika fanan,  
som genom sekler skuggat samma leder,  
i tvenne trasor till ett hån för vinden  
och skriven på den ena: forntids minne  
och på den andra: nutids, framtids rätt?  
Liksom man kunde rycka tidens lemmar  
ifrån varandra, stympare!



Gå, flagga  
 med ena trasan där, förmätne, du,  
 som, stödd på västerlandets minnen, nekar  
 den tid, som är, att vara vuxen son  
 av fäders hydda! Fåfångt är ditt trots.  
 Ställ dig mot forsen, bjud hans starka bölja  
 att vända till sin ringa källa åter!  
 Gå ut en vårdag på det fria fältet  
 och bjud dess tegar stanna kvar i snön,  
 bjud, om du mäktar, gräset att ej gro;  
 förtrampa furans gröna skott i ljungen  
 och säg till henne: bliv den dvärg du var! . . .  
 Du med den andra trasan, oförvägne,  
 som glömt den livets skola, där du lärt,  
 yvs, att du i ditt oerfarna högmod  
 i går var intet och i dag är allt!  
 Är du den vår, som fötts ur vinternatten,  
 så rota dig i kärlek, ej i hat;  
 låt allt det leva, som har kraft att leva  
 och mod att älska! Slut det till ditt bröst!  
 Den dag skall komma, när det hör din röst  
 och den i stycken slitna fanan formar  
 sig åter hel att trotsa tidens stormar.

Vi susar där en annan vind i björkens,  
 en annan där i granens krona nu?  
 Är han ej en, den sekelgamla skog?  
 Har icke samma tuva fostrat alla  
 dess skilda stammar, att den ljusa grönskan  
 må blandas med den mörkare och vandrarn  
 må fröjdas åt ett växlande behag?

Såg ej i sekler samma sommarsol  
 och samma vinternatt på båda ned?  
 Vi säger då den ena: jag är skogen,  
 och jag är skogen, svarar stolt den andra,  
 när över båda hänger på ett hår  
den yxa, som till marken båda slår.

Vad Herren Gud så landfast har förenat  
 i lust och nöd, i natt och sommarljus,  
 det skall ej mänskan störta kull i grus  
 och skilja åt det som till ett var menat.  
 Välan, var björk, var gran på samma strand,  
 men framför allt var son utav ditt land,  
 det gamla, kära, enda, odelbara,  
 som ej kan leva och förskingrat vara!  
 Klyv ej det fäste Herren helt dig gav;  
 hugg ej med vänster hand din högra av!  
 Ditt hjärtblods pulsar i dem båda flöda,  
 och med dem båda skall ock du förblöda.

(1872)